

TIPURI DE NARATOR

1. D.p.d.v. al raportului narator – diegeză:

- **NARATOR EXTRADIEGETIC / AUCTORIAL / AUTOR-NARATOR / INSTANȚĂ NARATIVĂ ANONIMĂ / NARATOR DEMIURG**
 - privește din afară, nu este implicat în diegeză, dă impresia ca el a creat-o,
 - narează la pers. a III-a
- **NARATOR MARTOR**
 - asistă, dar nu influențează evenimentele
- **NARATOR INTRADIEGETIC / NARATOR-PERSONAJ / INSTANȚĂ NARATIVĂ NUMITĂ / NARATOR SECUND**
 - este implicat în diegeză, este personaj
 - narează la persoana I dacă el este eroul, dacă nu la persoana a III-a
 - prezent de obicei în povestirea în ramă

2. D.p.d.v. al raportului narator – informație deținută:

- **NARATOR OMNISCIENT**
 - știe tot, vede tot,
 - viziune de ansamblu asupra universului ficțional
- **NARATOR UNISCIENT / COLPORTOR**
 - deține informații dintr-o singură sursă
 - observator

3. D.p.d.v. al raportului narator – informație livrată:

- **NARATOR CREDITABIL**
 - spune tot ce știe
- **NARATOR NECREDITABIL**
 - nu spune tot

4. D.p.d.v. al raportului narator – discurs narativ

- **NARATOR HETERODIEGETIC**
 - povestește la persoana a III-a
 - nu e personaj
- **NARATOR HOMODIEGETIC**
 - povestește la persoana I
 - e martor, actor-martor, ascultător
- **NARATOR AUTODIEGETIC**
 - povestește la persoana I
 - actorul, personajul întâmplărilor narate

5. D.p.d.v. al artificiei uzitate:

- **NARATOR EXPRIMAT**
 - cel care afirmă că el povestește, nu ascunde acest lucru, nu apelează la alte instanțe narative secundare
 - poate fi:
 - * **NARATOR IMPLICAT DRAMATIZAT**
 - în cazul dublei perspective: una contemporană (a unui jurnal), alta ulterioară (de prelucrare a romanului) = cel care știe și trăiește în ce scrie, lui i s-a întâmplat ce scrie
 - * **NARATOR VIRTUAL**
 - cel care mărturisește posibilitatea elaborării unui roman
 - * **NARATOR NEIMPLICAT**
 - cel care nu e eroul întâmplărilor *am să vă povestesc o istorie*
- **NARATOR NEEXPRESAT**
 - povestește la persoana a III-a și nu e simțit de către cititor
 - poate fi:
 - * **NARATOR NEIMPLICAT, OBIECTIV**
 - nu comite nicio abatere de la impersonalitate *zâna avea ochi albaștri*
 - * **NARATOR TRĂDAT**
 - comite abateri aparent inconștiente de la impersonalitate *zâna avea ochi frumoși*
 - * **NARATOR INTERESAT**
 - se abate conștient de la impersonalitate adresându-i-se cititorului pentru a-i face mai plăcută, mai accesibilă istoria *zău că zâna avea ochi albaștri*

INSTANȚELE NARATIVE

AUTORUL

- creator al unei opere literare
- *un al doilea eu* – după Tillotson
- *subiect creator* – după Rousset
- *un alter ego romanesc* – după Prince
- *conștiință structurată* – după Starobinsky
- *orice roman foarte reușit ne face să credem într-un autor pe care-l interpretăm ca pe un fel de al doilea eu. Acesta prezintă cel mai adesea o versiune purificată extrem de rafinată, mai avizată, mai sensibilă, mai perseptivă decât ar putea să fie orice om real* – după W.C.Booth – Retorica romanului
- *cartea este produsul unui alt eu decât acela pe care-l manifestăm în obișnuințele noastre, în societate, în viciile noastre* – Marcel Proust

IPOSTAZE:

* AUTORUL PROPRIU-ZIS / CONCRET / REAL

- cel de pe copertă
- corespunde ființei biologice, persoanei biografice

* AUTORUL ABSTRACT

- cel creat de opera literară
- cel pe care îl simțim în spatele operei
- cel care nu corespunde niciunei ființe reale
- e o plăsmuire a minții noastre creată de expectațiile împlinite sau nu, conferite de lectura operei.

NARATORUL

- instanța fictivă – instanța tipică a testului literar
- figură autonomă creată de autor
- purtătorul de cuvânt al autorului (ideologia operei literare este aceea a autorului, sentințele – materializarea ideologiei – sunt pronunțate de narator)
- vocea delegată de autor pentru a relata întâmplările
- nu corespunde unei ființe biologice
- este o ființă de hârtie, asemenea personajelor
- se regăsește sau poate fi depistat prin persoana gramaticală a verbelor și a pronumelor din discursul narativ (persoana I sau a III-a)

NARATARUL

- instanța fictivă – auditor, cititor fictiv în lumea romanescă
- se află în relație directă cu naratorul
- se regăsește sau poate fi depistat prin persoana gramaticală a verbelor și a pronumelor din discursul narativ (persoana a II-a singular sau plural și persoana I plural)

PERSONAJUL

- instanță narativă creată de autor
- *apare ca un fir conducător, care creează posibilitatea unei bune înțelegeri a motivelor îngrămădite și se constituie într-un mijloc de clasificare și ordonare a motivelor* – B. Tomașevski
- nu corespunde unei ființe biologice
- este o ființă de hârtie, asemenea naratorului